

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-03- Nr.

**DĖL LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO NR. I-678 43³, 43⁶, 43⁷, 47⁷ STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 43⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos Respublikos finansų ministerija teikia pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas patikslintą Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo Nr. I-678 43³, 43⁶, 43⁷, 47⁷ straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 43⁴ straipsniu įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projektas parengtas, be kita ko, įgyvendinant 2023–2028 metų finansinių technologijų (FINTECH) sektoriaus plėtros Lietuvoje veiksmų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2023 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-247 „Dėl 2023–2028 metų finansinių technologijų (FINTECH) sektoriaus plėtros Lietuvoje veiksmų plano patvirtinimo“, kuriame numatyta, kad Finansų ministerija kartu su Lietuvos banku inicijuos teisinį pasiūlymą, numatantį galimybę sudaryti taikius susitarimus atsakomybės asmenims taikymo procese.

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į toliau pateiktas priežastis. Visų pirma, kintant finansų rinkos priežiūros paskirties ir modelio suvokimui bei kylant nesutarimams tarp priežiūros institucijos ir prižiūrimo asmens, būtina sukurti pasitikėjimu ir orientacija į pažeidimų prevenciją grįstus santykius tarp minėtų šalių. Antra, tiek Lietuvos, tiek užsienio teisės doktrinoje vis daugiau dėmesio skiriama tam, kad administracinės teisės įstatymo viršenybės užtikrinimas būtų suderintas su reguliavimo sutartimis. Trečia, būtina optimizuoti žmogiškąsias, laiko bei finansines sąnaudas, taikant įprastas poveikio priemonių taikymo bei ginčų sprendimo teismuose procedūras. Ketvirta, Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos atliktos analizės išvados skatina sukurti galimybę sudaryti administracinį susitarimą, įtraukiant taikos sutarties elementų, ankstesniame nei teisminių ginčų etape. Galiausiai, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintas naujovių ir atvirumo permainoms principas skatina Lietuvos banką taikyti veiksmingesnes priemones sprendžiant jo kompetencijai skirtus poveikio priemonių už finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimus taikymo klausimus.

Teikiame glaustą analitinę informaciją apie Įstatymo projektą:

I. Sprendžiama problema	Įstatymo projekto tikslas – sukurti galimybę Lietuvos bankui, finansų rinkos dalyviui ar kitam prižiūrimam asmeniui įtvirtinti teisinę bei socialinę taiką Lietuvos banko vykdomoje poveikio priemonių taikymo procedūroje. Atitinkamai Įstatymo projektu siūloma įteisinti, kad poveikio priemonės už finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimus taikymo klausimo svarstymas galėtų būti užbaigtas Lietuvos bankui ir asmeniui, kuriam ketinama taikyti poveikio priemonę, sudarant administracinį susitarimą. Kitaip tariant, Įstatymo projektu siekiama nustatyti svarbiausius administracinio susitarimo sudarymo principus.
II. Siūlomos priemonės	Šiuo metu galiojančiame Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 51 straipsnyje įtvirtinta galimybė šalims sudaryti taikos sutartį teisminiame procese. Tačiau lieka neišspręstas klausimas dėl galimybės suderinti skirtingus valstybės ir asmens interesus ankstesniame poveikio priemonės taikymo etape, iki atsirandant

	<p>teisminiam ginčui. Būtent šią galimybę siūloma nustatyti Įstatymo projekte, nekeičiant galiojančio Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyto taikos sutarčių sudarymo mechanizmo.</p> <p>Įstatymo projekto 1 straipsniu Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo septintąjį skirsnį, kuriame reguliuojami finansų rinkos priežiūros santykiai, siūloma papildyti nauju 43⁴ straipsniu, nustatančiu poveikio priemonių taikymą sudarant administracinį susitarimą.</p>
III. Priemonių kaštai	Įstatymo projektui įgyvendinti Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų nereikės.
IV. Nauda visuomenei	<p>Tikimasi, kad administracinio susitarimo instituto Lietuvos banko poveikio priemonių taikymo procedūroje teisinis reguliavimas prisidės prie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. veiksmingo viešojo intereso, kurio siekiama taikant poveikio priemones už finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimus, užtikrinimo, taikant operatyvesnius procesus; 2. greičiau pasiekiamo teisinio aiškumo ir tikrumo – operatyvesnis poveikio priemonės taikymo klausimo išsprendimas ir viešas paskelbimas turėtų didesnę prevencinę poveikį, nes finansų rinkos dalyvius greičiau pasiektų tuo laiku ir aplinkybėmis aktuali žinia apie atitinkamą neteisėtą elgesį rinkoje ir jo vertinimą (paprastai teisminiai procesai administracinių teismų pirmojoje ir apeliacinėje instancijose užtrunka daugiau nei 2 metus); 3. konfrontacijos tarp finansų rinkos dalyvių bei kitų prižiūrimų asmenų ir finansų rinkos priežiūros institucijos mažinimo; 4. priežiūros institucijos ir asmenų, taip pat teismų vykdomiems su poveikio priemonių taikymu ir teisminiais ginčais susijusiems procesams skiriamų žmogiškųjų, laiko ir finansinių išteklių tausojo; 5. asmenų, kuriems finansų rinką reguliuojančių teisės aktų pažeidimu buvo padaryta žalos, padėties gerinimo, nes administraciniu susitarimu, be kita ko, galėtų būti susitariama, kad pažeidimą padaręs asmuo prisiimtų ir nustatytais terminais įvykdytų išsipareigojimus atlyginti pažeidimu padarytą žalą arba atkurtų iki pažeidimo buvusią padėtį. Toks asmens prisiimtas išsipareigojimas turėtų reikšmingą socialinę prasmę ir naudą tikslinei visuomenės grupei ir galėtų palengvinti žalos dėl pažeidimo patyrusių asmenų padėtį – savanoriškai atlyginus jiems padarytą žalą, šiems asmenims nereikėtų kreiptis į teismą arba prisiimti patirtos žalos neatlyginimo rizikos; 6. sklandesnio poveikio priemonių įvykdymo – geranoriškai ir laisva valia pasiektas asmens ir Lietuvos banko susitarimas lemtų lengvesnę taikomos poveikio priemonės priėmimą ir jos įvykdymą; 7. susitaikymo instituto, kaip reiškinio, plėtos, sudarant galimybę šį institutą taikyti pirminiame etape, kada yra kilęs arba potencialiai gali kilti ginčas, t. y. vykdant poveikio priemonių taikymo procedūrą, o ne vien teismo ginčo nagrinėjimo metu; 8. Viešojo administravimo įstatyme įtvirtinto naujovių ir atvirumo permainingoms principo realaus įgyvendinimo – Lietuvos bankas ieško naujų ir veiksmingų būdų, kaip geriau spręsti jo kompetencijai priskirtus viešojo administravimo klausimus, taip pat nuolat tobulinti savo veiklą taikant pažangiausius modelius ir gerosios patirties pavyzdžius.

Įstatymo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

Įstatymo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemėje.

Įstatymo projektas išvadoms gauti buvo teiktas Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Nacionalinei teismų administracijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos bankų asociacijai, Lietuvos centrinei kredito unijai, Jungtinei centrinei kredito unijai „KREDA“, Mokėjimo ir elektroninių pinigų įstaigų asociacijai, Lietuvos smulkiųjų vartojimo kreditų asociacijai, Finansinių paslaugų įmonių asociacijai „FINCO“, Lietuvos tarpusavio skolinimo ir sutelktinio finansavimo asociacijai, asociacijai „Lietuvos kreditas“, asociacijai „Lietuvos kredito unijos“, asociacijai „FINTECH HUB LT“, Lietuvos finansų maklerių asociacijai, Lietuvos investicinių ir pensijų fondų asociacijai, Lietuvos rizikos ir privataus kapitalo asociacijai, Lietuvos investicijų valdytojų asociacijai, Lietuvos draudikų asociacijai, Lietuvos gyvybės draudimo įmonių asociacijai, Lietuvos draudimo brokerių įmonių asociacijai, Nacionalinei draudimo brokerių įmonių asociacijai, Draudimo brokerių asociacijai, Draudimo brokerių rūmams. Į dalį gautų pastabų atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Lietuvos bankas, prieš teikdamas siūlymus dėl Įstatymo projekto, vykdė viešą konsultaciją dėl taikių susitarimų instituto Lietuvos banko poveikio priemonių taikymo procedūroje reguliavimo. Šia konsultacija siekta sužinoti visuomenės nuomonę apie Lietuvos banko siekį siūlyti taikių susitarimų instituto teisinį reguliavimą. Į viešą konsultaciją buvo įtraukti finansų rinkos dalyviai ir juos vienijančios organizacijos, valstybės institucijos ir teisės mokslo bendruomenės atstovai. Viešos konsultacijos metu gautos išvados įvertintos teikiant siūlymus dėl Įstatymo projekto, apibendrintos ir paskelbtos Lietuvos banko interneto svetainėje¹.

Įstatymo projektą parengė Finansų ministerijos Finansų rinkų politikos departamento (direktorė Vilma Mačerauskienė (tel. (8 5) 239 0174, el. p. vilma.macerauskiene@finmin.lt) Kredito ir mokėjimų rinkų skyriaus (vedėja Akvilė Kalantaitė (tel. (8 5) 239 0233, el. p. akvile.kalantaite@finmin.lt) vyriausioji specialistė Evelina Rychter (tel. +0370 690 32 091, el. p. evelina.rychter@finmin.lt) ir Lietuvos banko Teisės ir licencijavimo departamento direktorius Arūnas Raišutis (tel. + 370 691 17 786, el. p. ARaisutis@lb.lt), šio departamento Teisės taikymo skyriaus vadovas Maksimas Liutenka (tel. + 370 667 13 493, el. p. MLiutenka@lb.lt), šio skyriaus vyriausioji teisininkė Ala Morkūnienė (tel. + 370 668 77 082, el. p. AMorkuniene@lb.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Įstatymo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
3. Įstatymo projekto aiškinamasis raštas, 11 lapų.
4. Direktyvos 2014/65ES ir Įstatymo projekto atitikties lentelė, 19 lapų.
5. Įstatymo projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 4 lapai.
6. Derinimo pažyma, 5 lapai.

Finansų ministrė

Gintarė Skaistė

E. Rychter, tel. + 370 690 32 091, el. p. evelina.rychter@finmin.lt

¹ Žr. <https://www.lb.lt/lt/konsultacijos/konsultacija-del-taikiu-susitarimu-instituto>.